

Charatan dengang og nu

Tekst og foto Michal C. G. Iversen

Indtil omkring 1980 var Charatan en af pipeverdenens ubestridte aristokrater herhjemme, omend den i perioder havde ført en noget tilbagetrukket tilværelse. Siden har der været stille omkring mærket, selvom englandsfarere kunne berette, at de skam stadig kunne fås i London, til trods for at både fabrikken i Prescott Street og forretningen i Jermyn Street var lukket for længst. Hvad blev der af den, og hvor befinder Charatan sig idag?

Allerede fra starten i 1863 satsede Frederick Charatan på kun at producere det bedste af det bedste. Således siges det at pibeskæerne på Charatan-fabrikken havde rangdelt de forskellige pibemærker. Kun Charatan befandt sig i den absolutte første klasse, hvor hver enkelt pipe var håndlavet af en og samme person fra først til sidst. Lidt længere nede i hierakiet finder vi kendte navne som Barling og Comoy og først helt nede i fjerde rangklasse finder vi et mærke som Dunhill. Af de påbegyndte piber var det kun ca. hver tiende, der opnåede det eftertragtede Charatanstempel. Den første forudsætning for dette var at piben var absolut fejlfri, herefter afgjorde åretegningen hvilken sortering piben endte i. Den mest udbredte af Charatans glatte piber var den rødbrune Belvedere, som mange sikkert stadig husker eller er så heldige at have i deres pibesamling. Piber med små ubetydelige fejl endte som Relief Grains, hvor piberne blev sandblæst efter at de var blevet rustikeret i hånden, hvilket giver en overflade der kombinerer rustikeringens dybde med sandblæsningens fremhævelse af åretegningen. At disse piber kvalitetsmæssigt var fuldt på højde med de glatte ses af at de var lige så dyre i anskaffelse.

Idag står Dunhill for fremstillingen af Charatanpiberne. Dels en meget eksklusiv håndlavet serie, dels en maskinfremstillet, der kan karakteriseres som andensorterings Charatans. Sidstnævnte gør da heller ikke krav på at være mere end de er. På halsen er piberne stemplet: »Charatan of London« og det lille stempel »France« på spidsen giver et fingerpeg om pibernes oprindelse. Disse piber produceres i en stor del af modellerne fra de gamle shape cards i fire sorteringer. Tre glatte og en sandblæst. Grosvenor er en sort sandblæst.

Trafalgar er en rød bejdset pipe med sort fremhævelse af åretegningen. Piben er lakeret, hvilket er en finish, der normalt forbindes med piber af lav kvalitet. Denne lakering er dog af en type der ikke, som det ellers ofte ses, krakelerer under varmpåvirkningen fra tobakkens brand.

Knightsbridge, er en rødpoleret pipe og Mayfair er en helt lys virgin pipe.

Fælles for alle sorteringer er, at der er tale om brugere i høj kvalitet med en tæt åretegning. Men hvor Charatanpiberne før som noget selvfølgelig var fuldstændig fejlfri, kan disse piber være kittede. Det skal retfærdigvis siges at der er tale om få og små kitninger, der vel kan give en hystade søvnløse nætter, men ikke genere en taktsom piberyger. Overordnet er det positivt at de fleste af de gamle modeller stadig fremstilles. Alle modellerne er udstyret med sadelspids og det legendariske Double Comfort bid og rygeegenskaberne er upåklagelige.

I 1998 blev Charatans Free Hand introduceret.

Disse piber er fejlfri og helt igennem håndlavede, fremstillet efter de kvalitetskriterier der var gældende i 1960'erne, da amerikanske Herman Lane ejede Charatan. Piberne fremstilles i de bedste plateauoklods, primært af italiensk oprindelse, og åretegningen i den enkelte klods afgør den færdige pibes form. Piberne er klassificeret efter samme system som Charatans gamle top sorteringer. The Supreme er det ypperste i straight grain, herefter følger The Selected, The Executive og sluttelig The Distinction. Det afgørende for hvilken sortering en færdig pipe ender i, er åretegningens regelmæssighed og renhed, og det er marginaler, der kvalificerer eller diskvalificerer en pipe til en given sortering. Men hver pipe er et unika hvor der er kælet for detaljen fra først til sidst. Free Hand fås også i sandblæst, sort eller tan.

I mange år har der været et gabende tomrum mellem de fire »andensorteringer« og de meget eksklusive Free Hands. Det rådes der nu bod på, idet Dunhill netop i disse dage reintroducerer Belvedere og Relief Grain i den gode gamle Charatan-kvalitet uden fyldninger, »A clean bowl«, som det kaldes i fagsproget. Den nye Belvedere fremstår utrolig flot i den kendte rødbrune finish, og en sammenligning med et par eksemplarer fra 1970'erne viser, at den Trafalgar 3102 og Mayfair 21M, bemærk del særlige Double Comfort bid.

nye er fuldt på højde med de gamle, både hvad åretegning og forarbejdning angår. Relief Grain er i dag en sort sandblæst med et svagt rødligt skær. Sandblæsningen er på en gang både dyb og forfinet, uden den tidligere forudgående rustikering. Begge piber er forsynet med et 6 mm bredt sølvbånd på halsen, hvilket giver en elegant overgang til Charatans patenterede Double Comfort spids. Eneste forskel fra dengang og nu er tilsyneladende at piberne idag er maskinfremstillede, Introduktionen af Free Hand-piberne og nu Belvedere og Relief er en del af et større projekt der går ud på intet mindre end at rehabilitere det gode gamle charatan-navn. Således er disse piber også i dag engelskproducerede og stemplet med det gamle »CHARATAN'S MAKE LONDON ENGLAND«, Man kan sige, at det er en skæbne's ironi, at det er netop Dunhill, der rangerede så lavt i de gamle Charatan-arbejderes bevidsthed, der nu bringer navnet til hæder og værdighed igen efter årtiers deklasserings.

I Øjeblikket importeres Charatanpiberne ikke til Danmark, så hvis man vil erhverve sig en, må man til udlandet. Men hvem ved, måske åbner relanceringen af Relief Grain og Belvedere for, at vi igen får Charatan at se på hylderne hos de danske tobakshandlere,

Skulle nogen af P&Ts læsere have yderligere spørgsmål er de velkomne til at kontakte mig på e-mail: iversen@pogo.dk eller tlf: 3581 9977